

Urząd Transportu Kolejowego

<https://utk.gov.pl/pl/aktualnosci/17067,Autoryzacja-kierownika-pociagu-na-torach-zamknietych.html>
19.04.2024, 22:19

Strona znajduje się w archiwum.

Autoryzacja kierownika pociągu na torach zamkniętych

19.03.2021

Do Urzędu Transportu Kolejowego wpływa wiele pytań dotyczących sposobu nabywania autoryzacji oraz utrzymywania uprawnień przez pracowników zatrudnionych na stanowisku kierownika pociągu gospodarczego i roboczego, którzy wykonują pracę na torach zamkniętych i wyłączonych z eksploatacji w celu przebudowy, budowy lub modernizacji. Przedstawiamy krótkie omówienie, które pomoże rozwiązać ten problem.

STANOWISKO KIEROWNIKA POCIĄGU

Stanowisko kierownika pociągu należy do stanowisk kolejowych związanych bezpośrednio z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego. Z tego względu proces dopuszczenia pracownika do pełnienia obowiązków na tym stanowisku, potwierdzenia oraz utrzymania jego kwalifikacji, jest w sposób odrębny określony w rozporządzeniu w sprawie pracowników. W załączniku nr 1 do tego rozporządzenia wyodrębnia się dwie kategorie stanowiska kierownika pociągu:

- kierownika pociągu pasażerskiego i towarowego oraz
- kierownika pociągu gospodarczego i roboczego.

Różnicuje się dla nich warunki kwalifikacyjne, jakie są obowiązani spełniać pracownicy, w tym: wymagane wykształcenie, program i zakres przygotowania zawodowego, wymagany czas jego trwania, a także zakres zagadnień egzaminacyjnych. Rozporządzenie nie wprowadza odrębnych regulacji w zakresie procesu autoryzacji pracowników na tych dwóch kategoriach stanowisk kierownika pociągu.

Rozporządzenie nie przewiduje także odrębnych regulacji w zakresie wykonywania czynności przez osoby zatrudnione na stanowisku kierownika pociągu na torach zamkniętych czy wyłączonych z eksploatacji na potrzeby wykonania modernizacji lub przebudowy.

JAKIE WYMAGANIE MUSI SPEŁNIĆ KIEROWNIK POCIĄGU?

W art. 22d ust. 1 ustawy o transporcie kolejowym wprowadzono wymogi w zakresie kwalifikacji, jakie muszą posiadać pracownicy zatrudnieni na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego. Wymagania te dotyczą również stanowiska kierownika pociągu.

Powinni oni spełniać wymagania w zakresie wykształcenia, warunków zdrowotnych, fizycznych i psychicznych, przygotowania zawodowego oraz zdania egzaminu kwalifikacyjnego (określone w przepisach wydanych na podstawie art. 22d ust. 3 pkt 1 ustawy o transporcie kolejowym., czyli w rozporządzeniu w sprawie pracowników). Wymogi sformułowane w art. 22d ust. 1 ustawy są uszczegółowione w § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie pracowników.

Warunki kwalifikacyjne, jakie są obowiązani spełniać pracownicy, w tym wymagane wykształcenie, a także program i zakres przygotowania zawodowego oraz wymagany czas jego trwania określa załącznik nr 1 do rozporządzenia i są one

określone dla poszczególnych stanowisk. Z kolei załącznik nr 2 do rozporządzenia określa warunki zdrowotne, fizyczne i psychiczne, jakie są obowiązani spełniać pracownicy oraz osoby przyjmowane do pracy na stanowiskach kolejowych.

Wykonywanie pracy na stanowisku bezpośrednio związanym z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego, bez posiadania wymaganych do tego kwalifikacji, lub dopuszczanie do wykonywania czynności związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego osoby, która takich kwalifikacji nie posiada, podlega odpowiedzialności karnej (art. 65 ust. 1 ustawy o transporcie kolejowym). Naruszenie to stanowi wykroczenie za które sąd może wymierzyć grzywnę w wysokości od 20 do 5000 złotych (art. 24 § 1 Kodeksu wykroczeń).

OBOWIĄZKI PRACODAWCY W ZAKRESIE AUTORYZACJI PRACOWNIKÓW

Zgodnie z § 42 ust. 1 rozporządzenia w sprawie pracowników, warunkiem dopuszczenia pracowników do wykonywania czynności na danym stanowisku kolejowym jest uzyskanie przez nich autoryzacji przeprowadzanej przez pracodawcę. Zgodnie z § 42 ust. 2 tego rozporządzenia, autoryzację przeprowadza się:

1. przed dopuszczeniem do wykonywania samodzielnie czynności na danym stanowisku kolejowym;
2. w przypadku zmiany miejsca pracy, typu pojazdu kolejowego lub gdy przerwa w pracy na danym stanowisku kolejowym trwała dłużej niż 6 miesięcy;
3. w przypadku wprowadzenia zmian organizacyjnych lub technicznych mających wpływ na sposób wykonywania czynności na danym stanowisku kolejowym.

Zgodnie z § 42 ust. 3 rozporządzenia, uzyskanie autoryzacji powinno być poprzedzone przeszkoleniem praktycznym na stanowisku w miejscu pracy. Pracodawca przeprowadza autoryzację, uwzględniając doświadczenie zawodowe

pracownika oraz warunki w miejscu pracy.

Z § 42 ust. 4 rozporządzenia wynika, że do zakresu autoryzacji dla stanowiska kierownika pociągu należy dodatkowo sprawdzenie:

1. wykonania obowiązkowych jazd w czynnej kabinie pojazdu kolejowego z napędem, z czego, o ile to możliwe, dwie należy wykonać między zmrokiem a świtem;
2. znajomości odpowiednio infrastruktury kolejowej lub bocznic kolejowych według programu ustalonego przez pracodawcę.

W § 42 ust. 5 rozporządzenia wskazuje się, że to na pracodawcy spoczywa obowiązek przeprowadzenia okresowej kontroli znajomości odpowiednio infrastruktury kolejowej lub bocznic kolejowych przez pracowników zatrudnionych m.in. na stanowisku kierownika pociągu.

WAŻNOŚĆ AUTORYZACJI

Rozporządzenie nie reguluje częstotliwości przeprowadzania przez pracodawcę okresowej kontroli znajomości odpowiednio infrastruktury kolejowej lub bocznic kolejowych. W § 42 ust. 2 rozporządzenia wyraźnie określono sytuacje, w których należy dokonać autoryzacji, natomiast § 42 ust. 3 rozporządzenia nakłada się obowiązek zapewnienia utrzymania stosownej znajomości infrastruktury. Dla zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa transportu kolejowego, pracodawca powinien uregulować te kwestie w przepisach wewnętrznych stosownych do prowadzonej przez siebie działalności, na podstawie przepisów ustawy o transporcie kolejowym oraz uzyskanego certyfikatu, autoryzacji lub świadectwa bezpieczeństwa (art. 17-17b, art. 17e, art. 18a-18b i art. 19 ustawy).

Utrata znajomości odcinka linii kolejowej, o ile nie wystąpiły przesłanki opisane w § 42 ust. 2 rozporządzenia, nie jest podstawą do ponownego wykonania autoryzacji.

PODSUMOWANIE

Każdy certyfikowany przewoźnik kolejowy lub autoryzowany zarządca infrastruktury zobowiązany jest do stosowania procedur identyfikacji ryzyka związanego z prowadzoną działalnością kolejową, w tym wynikającego bezpośrednio z działań roboczych, organizacji pracy lub obciążenia pracą oraz działań innych organizacji/osób, a także opracowania i wdrożenia właściwych środków kontroli ryzyka oraz monitorowania ich skuteczności. Pracodawca opracowując szczegółowy program przygotowania zawodowego, powinien określić zasady związane m.in. z uzyskiwaniem autoryzacji, nabywaniem znajomości infrastruktury kolejowej, w tym infrastruktury bocznicowej.

W przypadku wprowadzenia przez zarządcę infrastruktury nowych regulaminów technicznych lub zmian w tych regulaminach, nie zachodzi przesłanka i potrzeba wykonania autoryzacji oraz potwierdzenia nabycia dodatkowych uprawnień i kwalifikacji zawodowych poprzez dokonanie autoryzacji i umieszczeniu wpisów w upoważnieniu do wykonywania czynności na danym stanowisku kolejowym. To pracodawca, wydając pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku bezpośrednio związanym z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego lub/i z prowadzeniem określonych rodzajów pojazdów kolejowych autoryzację do pracy na danym stanowisku kolejowym oraz upoważnienie do wykonywania określonych czynności, potwierdza znajomość specyficznych warunków pracy na tym stanowisku.

Podstawa prawna

- [Ustawa](#) z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 1043 z późn. zm.);
- [Ustawa](#) z dnia 20 maja

